

1. Να μετατρέψεις τον ευθύ λόγο σε πλάγιο.

α. – Τι θα κάνετε απόψε; ρώτησαν οι γονείς.

Οι γονείς ρώτησαν τι θα κάνουμε απόψε.

β. – Μην γκρινιάζεις συνέχεια, είπε η μητέρα στον Παύλο.

γ. – Πόσο κάνει αυτή η ζακέτα; ρώτησε η Ναταλία.

δ. – Θέλεις να σε βοηθήσω; ρώτησε η εγγονή τον παππού.

ε. – Δεν έχω χρήματα για ψώνια, απάντησε ο Παναγιώτης.

στ. – Θα πάμε μαζί στην Ιταλία, υποσχέθηκε ο πατέρας στην Έλλη.

2. Να μετατρέψεις τον πλάγιο λόγο σε ευθύ.

α. Η μητέρα ρώτησε πώς περάσαμε στην Κρήτη.

– Πώς περάσατε στην Κρήτη; ρώτησε η μητέρα.

β. Η δασκάλα ζήτησε να μην κάνουμε φασαρία.

γ. Η Τόνια είπε στον Ανδρέα να σπκώσει το τηλέφωνο.

δ. Ο πελάτης ρώτησε την υπάλληλο τι ώρα κλείνει το κατάστημα.

ε. Η Εύα είπε στη Λουκία να ομολογήσει όλη την αλήθεια στη μητέρα.

στ. Ο Κωνσταντίνος παραδέχτηκε πως έχει κάνει λάθος επιλογή.

1. Να γράψεις για κάθε λέξη τη συνώνυμή της από το πλαίσιο.

θόρυβος, δαπάνη, ντροπή, κάθισμα, γκρίνια
πουρμπουάρ, παλαμάκια, αμφιβολία, σκαλοπάτι

α. φασαρία – θόρυβος

β. απορία –

γ. αίσχος –

δ. χειροκροτήματα –

ε. σκαλί –

στ. παράπονο –

ζ. έξοδο –

η. φιλοδώρημα –

θ. θέση –

2. Να γράψεις για κάθε επίθετο που είναι στην παρένθεση το αντίθετό του από τη στήλη στον σωστό τύπο.

α. (υποχρεωτικός) ...προαιρετική... παρουσία

β. (γεμάτος) ... θέατρο

γ. (χοντρός) ... κυρία

δ. (κωμικός) ... έργο

ε. (περίεργος) ... συμπεριφορά

στ. (επίσημος) ... πληροφορίες

ζ. (διπλός) ... κρεβάτι

προαιρετικός
δραματικός
μονός
άδειος
φυσιολογικός
λεπτός
ανεπίσημος

3. Να αντιστοιχίσεις κάθε λέξη με την αντίθετή της.

είσοδος 1	α δράμα
υποχρέωση 2	β βεβαιότητα
αρχή 3	γ εξιτήριο
κωμωδία 4	δ δικαίωμα
φασαρία 5	ε έξοδος
απορία 6	στ τέλος
εισιτήριο 7	ζ ψυχία

4. Να συμπληρώσεις μέσα στα κουτάκια **Σ** για τις συνώνυμες λέξεις και **Α** για τις αντίθετες λέξεις.

α. απαράδεκτος – ανεπίτρεπτος

β. πληρώνω – εισπράττω

γ. κάθομαι – σηκώνομαι

δ. χοντρός – παχουλός

ε. αρχίζω – τελειώνω

στ. ξοδεύω – δαπανώ

ζ. υποχρεωτικός – αναγκαστικός

η. σκαμνάκι – καθισματάκι

1. Να συμπληρώσεις τα κενά των προτάσεων με την κατάλληλη ερωτηματική αντωνυμία από το πλαίσιο.

ποια, ποιο, πόση, τι, ποιες
πόσους, ποιος, τι, τίνος, ποιον

α.**Ποια**... είναι η κυρία με την οποία μιλούσες;

β. πιστεύεις ότι θα γίνει στο τέλος της ταινίας;

γ. είναι αυτός που σου τηλεφώνησε και ακριβώς θέλει από σένα;

δ. Σε ώρα θα έχουν βγει τα αποτελέσματα;

ε. Σε αναφερόσουν όταν έλεγες ότι κάποιος είναι ψεύτης;

στ. ασκήσεις δεν έχεις λύσει;

ζ. θα καλέσετε στον γάμο; Λίγους ή πολλούς;

η. ήταν η ιδέα να μείνουμε στο σπίτι;

θ. Σε πανεπιστήμιο σπουδάξεις;

2. Να γράψεις την ερώτηση που ταιριάζει σε κάθε απάντηση.

α. Τι ώρα αρχίζει η παράσταση;.....

Η παράσταση αρχίζει στις 9.15 μ.μ.

β.

Του δάνεισα 100 ευρώ.

γ.

Σε μισή ώρα θα φτάσουμε.

δ.

Αυτή η τσάντα είναι της Δώρας.

ε.

Κάλεσα δεκαπέντε άτομα στο πάρτι.

στ.

Ο Σωτήρης και ο Θάνος δε θα έρθουν στην εκδρομή.

ζ.

Η Βαρβάρα έσβησε τον πίνακα.

η.

Θέλω να πιω μια πορτοκαλάδα.

1. Να φτιάξεις φράσεις όπως στο παράδειγμα.

- α. τραπεζάκι από ξύλο → ξύλινο τραπεζάκι.....
β. κανάτα από γυαλί →
γ. → κρυστάλλινο βάζο
δ. κόσμημα από ασήμι →
ε. → αλουμινένιο κουτί
στ. σκάλα από μάρμαρο →
ζ. → χάλκινο νόμισμα
η. κάγκελα από σίδηρο →

2. Να συμπληρώσεις τα κενά των παρακάτω προτάσεων με το κατάλληλο παράγωγο επίθετο από τις λέξεις που είναι στις παρενθέσεις.

- α. Τοπρωινό..... (πρωί) ξύπνημα δεν αρέσει σε κανέναν μαθητή.
β. Κάθε τέσσερα χρόνια γίνονται οι (έθνος) εκλογές και κάθε πέντε χρόνια οι (δήμος) εκλογές.
γ. Τα (καλοκαίρι) βράδια έρχεται από τη θάλασσα ένα (δροσιά) αεράκι.
δ. Ο Δημήτρης χάρισε στη σύζυγό του ένα (διαμάντι) δαχτυλίδι και ένα (μαργαριτάρι) κολιέ.
ε. Ο (ραδιόφωνο) σταθμός ανακοίνωσε την απεργία του (δικηγόρος) συλλόγου.
στ. Τα (βιομηχανία) απόβλητα αποτελούν μεγάλη απειλή για τη (θάλασσα) ζωή.
ζ. Οι (περιβάλλον) οργανώσεις προστατεύουν τον (φύση) πλούτο της χώρας μας.
η. Όταν πηγαίνω στην παραλία, φοράω πάντα (ψάθα) καπέλο και (πανί) παπούτσια.
θ. Η Πέρσα άνοιξε τον (τηλέφωνο) κατάλογο για να βρει το τηλέφωνο του (ταξίδι) γραφείου.

3. Να γράψεις τα επίθετα που παράγονται από τις παρακάτω λέξεις.

- α. καμαρώνω →καμαρωτός..... στ. ήλιος →
β. τουρίστας → ζ. πηλός →
γ. πόλεμος → η. μαθητής →
δ. δίπλα → θ. σπίτι →
ε. άνοιξη → ι. σβήνω →

4. Να διαγράψεις από κάθε παράδειγμα το επίθετο που δεν ταιριάζει.

- α. σπίτι: μεγάλο, πέτρινο, καινούριο, ~~μπαγιάτικο~~, ακριβό
β. παπούτσια: δερμάτινα, πάνινα, γυάλινα, μικρά, παλιά
γ. ψωμί: φρέσκο, κλειστό, μαύρο, νόστιμο, πολύσπορο
δ. χωριό: μεγάλο, ορεινό, άδικο, παραθαλάσσιο, πεδινό
ε. ρολόι: ζεστό, ηλεκτρονικό, παλιό, κουρδιστό, ακριβό, χρυσό
στ. δωμάτιο: φωτεινό, εβδομαδιαίο, ευρύχωρο, μεγάλο, καθαρό
ζ. μπλούζα: μάλλινη, καθαρή, φιλική, στενή, ακριβή

1. Να συμπληρώσεις τα κενά γράφοντας για κάθε επίθετο το αντίθετό του από το πλαίσιο αφού το βάλεις στον σωστό τύπο.

άσημος, αληθινός, δραματικός, γεμάτος
αναμενόμενος, κλειστός, άψητος, πλούσιος

- α. (διάσημος)άσημος..... ηθοποιός
β. (κωμικός) ρόλος
γ. (ανοιχτός) παράθυρο
δ. (φτωχός) οικογένεια
ε. (απατηλός) όνειρα
στ. (ψητός) κρέας
ζ. (άδειος) πιάτα
η. (ξαφνικός) αντίδραση

2. Να γράψεις δίπλα σε κάθε λέξη τη συνώνυμή της από το πλαίσιο.

- α. κλόουν - παλιάτσος.....
 β. ζευγάρι -
 γ. έδρα -
 δ. οπαδός -
 ε. στέγη -
 στ. φαμίλια -
 ζ. μουσκίδι -
 η. απάτη -
 θ. φασαρία -

παλιάτσος
 βάση
 μούσκεμα
 σκεπή
 υποστηρικτής
 κομπίνα
 ζεύγος
 οικογένεια
 σαματάς

3. Να αντιστοιχίσεις κάθε επίθετο με το συνώνυμό του.

διάσημος ①	α άπορος
άδειος ②	β αυστηρός
φτωχός ③	γ αστείος
απατηλός ④	δ ανοιγμένος
κωμικός ⑤	ε κενός
ανοιχτός ⑥	στ ψεύτικος
σοβαρός ⑦	ζ αιφνίδιος
ξαφνικός ⑧	η φημισμένος

4. Να γράψεις μέσα στα κουτάκια Σ για τις συνώνυμες λέξεις και Α για τις αντίθετες λέξεις.

- α. ένοικος - κάτοικος
 β. δέρνω - χτυπώ
 γ. βρίσκω - χάνω
 δ. καταλαβαίνω - κατανοώ
 ε. θυμωμένος - ήρεμος
 στ. κάθομαι - σηκώνομαι

....
....
....
....
....
....

1. Να συμπληρώσεις τα κενά των παρακάτω προτάσεων με τα ουσιαστικά των παρενθέσεων αφού τα βάλεις στον σωστό τύπο.

- α. Τι ομάδα αίματος..... (αίμα) έχεις;
 β. Προτού αποφασίσεις, να σκεφτείς καλά όλα τα (πλεονέκτημα) και τα (μειονέκτημα).
 γ. Την ώρα του (μάθημα) τα παιδιά έλυναν (πρόβλημα) μαθηματικών με (κλάσμα).
 δ. Τα (σήμα) του τροχονόμου ρυθμίζουν την κίνηση των (όχημα).
 ε. Το (στρίφωμα) του (φόρεμα) ξηλώθηκε.
 στ. Για κάθε (ρήμα) να γράψετε τρία (παράδειγμα).
 ζ. Ανάλογα με την αξία τους, τα (χαρτονόμισμα) του ευρώ κυκλοφορούν σε διάφορα (σχήμα) και (χρώμα).
 η. Ήταν σπουδαίο (επίτευγμα) για την αστυνομία η εξιχνίαση του διπλού (έγκλημα).
 θ. Στο (άκουσμα) της είδησης όλοι έμειναν με το (στόμα) ανοιχτό.

2. Να σχηματίσεις φράσεις όπως στο παράδειγμα.

- α. το ύψος - το άγαλμα → το ύψος του αγάλματος
 → το ύψος των αγαλμάτων
 β. το ωράριο - το κατάστημα →
 →
 γ. η ανάλυση - το θέμα →
 →
 δ. η αποστολή - το δέμα →
 →
 ε. η πώληση - το κτήμα →
 →